

FIȘA MĂSURII

Dezvoltarea întreprinderilor neagricole - M6/6A

Tipul măsurii:

- INVESTIȚII

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL:

În analiza SWOT a GAL LEAER "Csík" apar, ca și puncte tari cunoștințele legate de meseriile tradiționale precum și de prelucrarea materiilor prime locale - a lemnului, a cânepii, a lânii, a laptelui, existența în zonă a produselor de calitate bio, arta populară, moștenirea culturală vie, izvoarele de apă minerală, îmbutelierea apei minerale, abundență în fructe de pădure, plante medicinale, numărul mare de gospodării de subzistență sau semi-subzistență (elementul social și de mediu al competitivității), precum și existența clădirilor (în proprietate publică, sau privată) potrivite pentru schimbarea funcției, inclusiv pentru activități economice.

Sunt identificate numeroase puncte slabe, ca și migrarea tinerilor la orașe sau în străinătate, lipsa spiritului antreprenorial, și a modului de trai activ, nivelul scăzut al marketingului produselor și locurilor, numărul de întreprinderi sub media pe țară, lipsa mentalității antreprenoriale, lipsa locurilor de muncă, mai ales pentru populația fără nici o calificare, slaba valorificare a resurselor teritoriului, lipsa de capital, industria de prelucrare precară, numărul relativ mic de operatori de turism, nivelul calitativ al serviciilor relativ scăzut, precum și slaba exploatare a resurselor de energie regenerabilă.

Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din teritoriul LEADER prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole prin modernizarea și/sau dezvoltarea întreprinderilor existente. Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei din teritoriul LEADER, la creșterea veniturilor populației teritoriului LEADER și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale.

Obiectivul de dezvoltare rurală este: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 4, la care contribuie.

Obiective specifice ale măsurii sunt:

- Diversificarea economiei teritoriul LEADER, dezvoltarea economică a zonei și diminuarea sărăciei;
- Dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice;
- Crearea de locuri de muncă de calitate în teritoriul LEADER;
- Încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale;
- Integrarea întreprinderilor și legăturile intersectoriale la nivel local (vor fi încurajate)

proiectele care reunesc agricultura și turismul rural prin promovarea turismului durabil și responsabil în teritoriul LEADER, a patrimoniului natural și cultural, precum și investițiile în materie de energie din surse regenerabile).

Măsura contribuie la prioritatea P6 promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor **art. 19 Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor alineatul 1, litera b** din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție: 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Inovare:

- sprijinirea investițiilor, care contribuie la creșterea valorii adăugate a produselor;
- facilitarea valorificării resurselor locale;
- contribuția la dezvoltarea serviciilor în teritoriul LEADER;
- sprijinirea entităților care sunt/vor fi incluse în centrele comunitare multifuncționale;
- diversificarea activităților economice non-agricole și încurajarea dezvoltării întreprinderilor din spațiul LEADER;
- crearea, îmbunătățirea și diversificarea facilităților de dezvoltare economică, și a serviciilor de bază;
- creșterea atractivității zonelor LEADER și diminuarea migrației populației, în special a tinerilor;
- prin asigurarea vizitabilității proiectele vor contribui la realizarea caracterului inovativ de diseminare;
- diversificarea ofertei turistice, încurajarea inițiativelor de dezvoltare locală cu un grad ridicat de integrare socio-economică teritorială.

Protecția mediului:

Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere și/sau utilizare a energiei din surse regenerabile.

Complementaritatea cu alte programe/strategii/măsuri: Măsura este complementară cu măsura **M10/6B** Ocrotirea moștenirii rurale, deoarece casele/șurele renovate/salvate prin măsura **M10/6B** Ocrotirea moștenirii rurale vor putea fi folosite de întreprinderi dezvoltate prin această măsură în scopuri turistice, pentru sedii ale întreprinderilor, ateliere de manufactură, pentru folosirea resurselor locale, **M9/6B** Sprijinirea înființării centrelor comunitare multifuncționale, prin sprijinirea entităților care sunt/vor fi incluse în centrele comunitare multifuncționale, precum și măsura **M7/6A** Investiții pentru ocuparea grupurilor marginalizate, oferind posibilitatea dezvoltării, și funcționării pe termen lung a întreprinderilor sociale.

Sinerгіa cu alte măsuri din SDL:

Măsura se poate aplica sinergic cu măsurile:

- **M5/6A** Înființarea întreprinderilor neagricole;

- M7/6A Investiții pentru ocuparea grupurilor marginalizate;
- M8/6B Dezvoltarea armonioasă a spațiului rural;
- M9/6B Sprijinirea înființării centrelor comunitare multifuncționale;
- M10/6B Ocrotirea moștenirii rurale;
- M11/6B Îmbunătățirea infrastructurii și dezvoltarea societății civile, contribuind la îndeplinirea P6.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura contribuie la:

- stimularea activităților economice din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice neagricole din teritoriul GAL;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- crearea de noi locuri de muncă;
- realizarea unei dezvoltări bazate pe resursele endogene;
- încurajarea dezvoltării întreprinderilor sociale.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 807/2014.

Legislație Națională

Ordonanță de Urgență nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare;

PNDR 2014-2020.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiarii direcți sunt:

- Micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente din teritoriul LEADER;
- Fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități neagricole în teritoriul LEADER în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în categoria microîntreprinderi și întreprinderi mici;
- Cooperative meșteșugărești.

Beneficiarii indirecți sunt:

- Agenți economici, instituții publice, populația, beneficiari ai bunurilor și serviciilor obținute prin activitățile economice finanțate de această măsură;
- Consumatori din teritoriu și din regiune;
- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă.

5. Tip de sprijin

Sprijinul se acordă prin **rambursarea costurilor eligibile** suportate și plătite efectiv de solicitant pentru proiectele de modernizare/dezvoltare a întreprinderilor mici/micro-

întreprinderilor existente, pe baza unei Studii de fezabilitate/Memoriu Justificativ cf. HG 28/2008, actualizată.

Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sprijinul se acordă pentru:

- Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor pentru efectuarea activității vizate de proiect, precum și pentru marketingul produselor proprii; dotarea aferentă cu echipamente, utilaje, etc. noi, inclusiv achiziționarea în leasing a acestora, precum și costurile de instalare;
- Investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci;
- Investiții în activități non-agricole productive;
- Investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale și/sau cu specific local, neagricole;
- Servicii pentru populația teritoriului LEADER;
- Investiții în folosirea surselor de energie regenerabilă;
- Investiții în infrastructura de primire turistică, activități recreative, diversificarea ofertei turistice, înființarea și amenajarea de trasee tematice.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- În cazul proiectelor de construcții încă din faza de proiectare va fi obligatorie consultarea prealabilă a comisiei arhitecților al GAL LEADER "Csík";
- Domeniul de activitate al beneficiarului se regăsește în Lista Codurilor CAEN eligibile atașate la Apelul de selecție, întocmit conform analizei SWOT a SDL, a ideilor de proiecte adunate în perioada de animare, și a punctului de vedere a diferiților actori al zonei LEADER Csík (de exemplu turismul rural, în toate formele sale, precum și serviciile de agrement, rețele TDM, cooperative, meșteșuguri tradiționale, etc.);
- Solicitantul, prin Studiul de fezabilitate/Memoriu justificativ/Cerere de finanțare, trebuie să creeze un loc de muncă cu normă întreagă. Constituirea de PFA sau ÎI este considerat creare de loc de muncă.

8. Criterii de selecție:

Suma nerambursabilă acordată va respecta condiția creării de noi locuri de muncă.

Vor fi selectate cu prioritate proiectele:

- Utilizarea energiei din surse regenerabile;
- Proiecte care provin din satele care aparțin comunelor;
- Proiecte care își asumă aderarea la sisteme de calitate (ex: clasificarea locurilor de cazare în mediul rural);
- Proiecte care folosesc resurse locale;
- Entități care vor fi incluse în centrele comunitare multifuncționale;
- Proiecte care contribuie la dezvoltarea serviciilor în teritoriul LEADER;
- Solicitantul își asumă asigurarea vizibilității investiției;
- Proiecte care planifică introducerea de metode inovative.

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoarea sprijinului nerambursabil este de maxim **40.000 euro/proiect**.

Intensitatea sprijinului pentru cheltuielile eligibile din proiect este de **maxim 90%**.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare țintă (2023)
6A	Număr de locuri de muncă nou create	2
specific	Cheltuieli publice totale (Euro)	401.340
specific	Număr de beneficiari sprijiniți	8